

Acht vragen en antwoorden over “Goed scheiden loont”

1. Waarom is nieuw grondstoffenbeleid noodzakelijk?

Het milieu is een belangrijke reden om het huidige grondstoffenbeleid tegen het licht te houden. Momenteel gaat zo'n 170 kilo restafval per inwoner per jaar naar de verbrandingsoven. In die 170 kilogram zitten nog veel grondstoffen, die opnieuw gebruikt kunnen worden of een nuttige toepassing kunnen krijgen. Denk aan GFT-afval, papier en plastics. Hierdoor gaan onnodig grondstoffen verloren en neemt de uitstoot van broeikasgassen toe; een situatie waarmee we de aarde uitputten en die op lange termijn onhoudbaar is. Daarnaast is het zo dat de kosten voor afvalverwerking de komende jaren bij ongewijzigd beleid enorm stijgen en dat zal leiden tot een (veel) hogere afvalstoffenheffing.

Met ongewijzigd beleid zullen we de doelstelling van maximaal 100 kilo restafval in 2022 per inwoner per jaar zeker niet halen. Op basis van ervaringen in andere gemeentes, wordt ingeschat dat we met diftar 60-80 kilogram extra bruikbare grondstoffen aan de bron uit het restafval kunnen scheiden, waardoor het doel van 100 kilo restafval in beeld komt. Vrijwel alle koplopergemeenten die het doel van 100 kilogram restafval halen, werken met diftar. Ook een aantal stedelijke gemeenten die vergelijkbaar zijn met Leeuwarden hebben hier al veel ervaring mee, zoals Maastricht, Enschede en Deventer. Op de [VANG-landkaart](#) kan je zelf zien welke gemeenten het best presteren.

2. Ga ik nu straks meer of minder betalen voor mijn afvalstoffenheffing?

De afvalstoffenheffing is de afgelopen jaren behoorlijk gestegen en de verwachting is dat deze ook volgend jaar toeneemt. Dit komt omdat de kosten voor het verwerken en verbranden van restafval toenemen. Onder andere door een belasting van het Rijk, de zogeheten verbrandingstax.

Bij diftar hangt de hoogte van de afvalstoffenheffing af van de hoeveelheid restafval die je aanbiedt en hoe vaak je de container bij de weg zet. De exacte hoogte verschilt dus per huishouden. De gemiddelde afvalstoffenheffing ligt bij diftargemeenten lager dan in gemeenten zonder diftar, omdat met diftar het scheidingsresultaat verbetert en restafval de duurste afvalstroom is. De verwachting is dat door de invoering een trendbreuk in de stijgende afvalstoffenheffing wordt gerealiseerd en dat de (gemiddelde) afvalstoffenheffing niet verder stijgt. Met andere woorden: door het invoeren van diftar zullen de totale kosten in 2022 gelijk blijven ten opzichte van 2021.

Inwoners die geen invloed kunnen uitoefenen op de hoeveelheid afval (medisch geïndiceerd) of (nog) geen scheidingsmogelijkheden hebben worden in het voorstel gecompenseerd. Daarnaast blijven er ruime kwijscheldingsmogelijkheden voor minima. Zie ook vraag 5 en 8.

3. Kunnen we plastic niet beter apart inzamelen?

In Nederland is er een duidelijke tweedeling tussen gemeenten wat betreft het inzamelen van plastic en metalen verpakkingen en drankkartons, kortweg PMD-afval. Sommige gemeenten maken de keuze om bronscheiding toe te passen en PMD-afval apart in te zamelen. Andere gemeenten kiezen ervoor om PMD-afval niet apart in te zamelen. De gemeente Leeuwarden heeft gekozen voor nascheiding. Voor de verwerking van restafval samen met Omrin, dat over een geavanceerde nascheidingsinstallatie beschikt. Nascheiding levert goede scheidingsresultaten; deze nascheidingsinstallatie haalt meer PMD-afval uit het restafval dan inwoners gemiddeld aan de bron scheiden.

Overigens kunnen bron- en nascheiding elkaar goed aanvullen. Een aantal grondstoffen kunnen namelijk niet worden nagescheiden, zoals GFT, glas, papier en textiel. Dat is de reden waarom er bij het collegevoorstel voor wordt gekozen om te betalen per gewicht en niet per volume. Daarmee komt nadruk van de scheiding namelijk te liggen op de zwaardere grondstoffen GFT, glas, papier en textiel en maakt het minder uit dat het lichte PMD-afval nog in de container zit.

4. Wat kan ik er nou aan doen hoeveel afval ik producer? Het is de schuld van de verpakkingindustrie dat ik zoveel plastic en andere troep krijg!

Maar liefst [44%](#) van al het plastic dat ooit geproduceerd is, komt uit deze eeuw. Dit is een zorgwekkende trend, waar gemeenten helaas slechts indirect invloed op kunnen uitoefenen. Wat we kunnen doen, doen we. Zo is de

gemeente Leeuwarden aangesloten bij de [Statiegeldalliantie](#), die streeft naar invoering van statiegeld op PET-flesjes en blikjes. Naar aanleiding van een motie van GroenLinks in de Tweede Kamer gaat dit ook gebeuren.

Daarnaast heeft het Rijk afspraken gemaakt met de verpakkingsindustrie, maar die gaan wat ons en onze collega's in de Tweede Kamer betreft niet ver genoeg. Daarom blijven onze collega's in Den Haag zich inzetten om de hoeveelheid plastic verpakkingen te verminderen. Wij dringen er bij het college op aan om ook via de VNG in te zetten op stevige afspraken met de verpakkingsindustrie.

5. Niet iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om de hoeveelheid restafval te beïnvloeden en te scheiden?

Klopt. Hier wordt in het voorstel ook rekening mee gehouden. Bijvoorbeeld bewoners van hoogbouw en de binnenstad hebben vaak geen voorzieningen om GFT-afval gescheiden aan te bieden. Het uitgangspunt is dat iedereen de mogelijkheid krijgt om te scheiden en dat betekent dat er bij hoogbouw en in de binnenstad GFT-verzamelcontainers aanwezig moeten zijn. Wanneer dit niet mogelijk is, worden de betreffende huishoudens hiervoor gecompenseerd. Ook zijn er inwoners die door een medische aandoening onvermijdelijk restafval produceren. Ook zij worden hiervoor gecompenseerd.

6. Wat doen we met het grofvuil?

Het voorstel Goed Scheiden Loont heeft betrekking op de inzameling van de hoeveelheid fijn restafval. Volgend jaar komt het college met een voorstel met maatregelen gericht op het verminderen van de hoeveelheid grof restafval.

7. Leidt de invoering van diftar niet tot heel veel extra zwerfvuil en afvaldumpingen?

Dit is een veelgehoorde zorg bij de invoering van diftar. Uit ervaringen bij andere gemeenten blijkt dat de hoeveelheid zwerfvuil en afvaldumpingen niet meetbaar toeneemt. Wel wordt door inwoners eerder het verband gelegd met de invoering van diftar. PAL GroenLinks vindt dat zwerfvuil en afvaldumpingen - los van de invoering van diftar - nadrukkelijker moeten worden aangepakt. Bijzet en afvaldumping is op dit moment een probleem en een grote ergernis bij onze inwoners. Het voorstel van het college bevat een extra inzet van €100.000 per jaar op de handhaving van afvaldumpingen en bijplaatsingen.

8. Blijft de mogelijkheid tot kwijtschelding van de afvalstoffenheffing?

Voorstel van het college is dat er een ruime kwijtscheldingsregeling blijft. Het vaste deel van de afvalstoffenheffing en het gemiddelde van het variabele deel worden kwijtgescholden. Op manier worden minimahuishoudens wel gestimuleerd om hun afval te scheiden. Dit is ruimer dan in de meeste diftargemeenten. Die scheiden over het algemeen alleen het vaste deel kwijt.